

DPN 6029

Title: लक्षवर्तिका दीपदान विधि LAKṢA VARTTIKĀ DĪPADĀNA VIDHI

Run. No. 6720

Cat. No. 18

Micro. No.

Subject धार्मिक विधि Religious Ritual

Religion: Hindu / Bauddha

Language: Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. / nepali list of requisites

Size in cms. 25.5 X 12.3 Folios 3 Lines (in a page) 9 नेपाली सर्जम जनां पूची जम

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

पशुपतिमान प.माय

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

pasupati-man pahmay

Script: New. / Dev. / Bhuji. / Ran. /

Illus. :

Material: palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition: fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

श्री गुरुभ्यो नमः ॥

अथ लक्षवर्तिका प्रज्वालन विधि ॥ तद्यथा ॥ पंच सूत्रि त्रिशूत्रि लक्षवर्तिका

निर्माण - घृतेन तिल तैलेन वा आज्य पात्रे निधाय - कार्तिकादि पुण्य मास पुण्य

15
निवेद्य प्रातः स्नानादि नित्य कर्म सम्पन्नं पंच गत्यं पंचामृतं निर्माय ...

समाप्ति वाक्य / colophon

इति महाकाव्ये श्रीपद्म विधि शुभम् ॥

0 CM

5

10

20

25

अथ स्वर्गवर्तिकार्यविधिः ॥ चतुर्मास्ये वा कार्तिके दिने प्रति दीपदान कृतस्य यथोक्तपुण्यप्राप्त्यर्थं एकादश्यां कुर्यात् ॥
 वास्वर्गादिदीपदानं कुर्यात् ॥ तद्यथा ॥ तेषां पात्रेषु वर्तमानानि मितां वर्तिकां चतुर्पूरितं कौश्लपात्रे निधाय ॥ ॐ ज्ञानप्रदाय सर्व
 मोक्षप्रदाय विष्णु देवताय नमः ॥ इति गंधाक्षतपुष्पैः स्नानदीपैः पूज्य ॥ ॐ नमोस्त्वर्ननायेति गंधपुष्पाक्षतैश्चाह्वयै च सम्यक् ॥
 कुशतिलजलान्नादाय हं कर्तुं कुर्यात् ॥ ॐ विष्णु इति देशकालौ लोकीन् ॥ ॐ होहामु क गोत्रो मु क र शिर मु क शर्मो हे म म सकल
 पापक्षय पूर्वक श्रुति स्मृति पुराणैः कृता वाचा ये वि शेषतः श्रीगणेशाय नमः ॥ इति कार्तिके दानदीपदान कर्मणः सीगत्वा
 पुष्पैः पात्रं च आद्रुण्या च ॥ तेषां पात्रेषु परिष्पितं चतुर्पूरितं कौश्लपात्रे सहितं ॥ ॐ सुवर्णदीपं श्रीदेवार्जुनस्य कर्मणो ज्ञान
 मु क शर्मो ज्ञानदायकं भूयः ॥ इति प्रत्यक्षवर्तिकाप्रत्यास्तनविधिः ॥
 ददे ॐ तत्सन्तमम ॥ ॐ क्षेपो ज्ञानप्रदानं देवतानां प्रियः सदा ॥ दानेनाल्पं भवेत्सो ल्ये शान्तिं मेयीति कृतम् ॥ सत्यो निगु
 णपात्री च दिव्यं चतसमनितम् ॥ सुखं चास्पदानेन शान्तिं लुप्तसदा मम ॥ इति दत्त्वा दानप्रतिष्ठां कुर्यात् ॥ कृतं तत्सुवर्ण
 दीपदानं कृतस्य प्रतिष्ठा सीगता सिद्धिर्धनं धनं देवतं च मु क गोत्रायामु क शर्मो ज्ञानदायकं भूयः ॥ इति प्रदत्तं तन्मम ॥
 इति दत्त्वा भूयः सिद्धिं दद्यात् ॥ इति कार्तिके दानाद् दीपदानविधिः ॥

सवात्ताखवर्तिकात्तदा चाहिन्वासर्गो ग्राम्मा
 धानपरिभाग ८ हेतुकोत्थाले ३
 चोमलपरिभाग १० ब्राह्मणद्वय १३
 मुन्कोप्रतिभा ५ कासाको कथो धूम्रि १
 कावोधागो ५ शोतिल अक्षता
 माठाको कलत्र ५ गाइको धूम्रि होमगर्भे
 पैकगव्य ३ वेस्त्रजने
 तावाको कलत्र ३

सुपरिनि रिवत्
 पगरि उखु
 चरुपायस
 गाइको दूद
 उगाको सर्गो भाग ३
 वेसार समिधा
 उडानि गाइ मीवा मृत १

॥ त्त. वि. ॥
॥ १ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ अथलक्षवर्तिकाप्रज्ञालनविधिः ॥ तद्यथा ॥ पंचसूत्रित्रिभूत्रित्वं
र्तिका निर्माय घृतेन तिलतैलेन वा आभ्यपात्रे निधाय कार्तिकादिपुष्पमासे पुष्पति
थौ प्रातः स्नानादिनित्यकर्म समाप्य पंचगव्यं पंचामृतं निर्माय पंचगव्येन यागभूमीं सं
शोभ्य स्वयं च पंचगव्यं प्राश्य कर्मप्रात्रं रचयित्वा दीपं प्रज्वाल्य आचम्य पुष्पाक्षतं गृही
त्वा शुक्लावरेति विष्णुं प्रार्थयन्त्या ततः गणेशपूजा मातृकापूजा आभ्युदयिक पुष्पाक्षत
यनादिकं विधाय आचार्यादिब्राह्मणोक्तं कृत्वा यथा विहितं कर्म कुरुष्व मिति वदन्त्य
णमेत ॥ आचार्यः शर्षपाक्षतान् गृहीत्वा समंततः प्रक्षेपपूर्वकं भूतोत्सादनं विधाय ततः
अग्निस्थापनं कलशस्थापनं रक्षाविधानं ग्रहस्थापनं तत्पूजनं तं कर्म कृत्वा ॥ तक्ष्मीना
रायणस्य प्रतिमां निर्माय अग्न्युत्तारणपूर्वकं पंचामृतैः संस्नाप्य स्थाल्यां निधाय ॐ भूर्भुवः

॥ राम ॥
॥ १ ॥

स्वः ॐ लक्ष्मीनारायणो रसागच्छतः इति स्तुतः इत्यावाह्यः ॥ एतन्न इत्यादिना ॐ भूर्भुवः स्वः
लक्ष्मीनारायणो सुप्रतिष्ठितो वरदो भवेत् ॥ इति प्रतिष्ठाप्य ॥ इदं विष्णुरिति ॐ लक्ष्मीनारायण
भ्यान्नमः ॥ ॐ ब्रह्मयज्ञानमिति सावित्री ब्रह्मभ्यान्नमः ॥ ॐ नमः शंभवायेति ॐ उमामहेश्वराभ्या
न्नमः ॥ इति मंत्रैः लक्ष्मीनारायणो ॥ सावित्री ब्रह्मणो ॥ उमामहेश्वरो पूजयेत् ॥ तद्यथा ॥ आवाहनं
आसनं ॥ पाद्यं ॥ अर्घ्यं ॥ आचमनं ॥ मधुपर्कं ॥ पुनराचमनं ॥ पंचामृतं ॥ शुद्धोदकस्नानं ॥ आचमनीयं
वस्त्रं ॥ यशोपवीतं ॥ गन्धं ॥ रक्तचंदनं ॥ सिंदूरं ॥ पिष्टातकं ॥ रोचना ॥ यवाक्षता ॥ तरुदुत्ताक्षता ॥ पुष्पाणि
पुष्पमाला ॥ इति संपूज्य ॥ अङ्ग पूजां कुर्यात् ॥ गंधपुष्पाक्षतं गृहीत्वा ॥ ॐ कात्ताय नमः शिरसि पूज्या
मि ॥ ॐ विश्वेन नमः ललाटे पूज्यामि ॥ ॐ बभ्रूये नमः नेत्रयोः पूज्यामि ॥ ॐ खये नमः कर्णयोः पूज्या
मि ॥ ॐ दीप्ताय नमः नाशिकां पूज्यामि ॥ ॐ निशाकराय नमः मुखे पूज्यामि ॥ ॐ रुद्राय नमः ॥

ॐ अथोपादि मम पूर्व जन्मनि सप्तजन्मनि चारजो वल्गायां ज्ञानतो नानतो वा भ्रमाद्यो भात्का मा दा त्वयो बने वार्द्ध के वा श्वश्रुपति
वीधुपरिवा रन्वै च पितृ भाराद्युपस्कर स्य र्हीने देवपैत्रिकर्मणि पाक कृपाया लोपनै निन काल वैधव्य मृता पुत्रत्वादि दोष शमना

॥ स्त. वि. ॥
॥ २ ॥

ॐ प्रजयामि शेषाय नमः स्तब्धयोः पू० ॐ जगद्वापिने नमः बाहो पू० ते जोरूपिणे नमः स्तनयोः पू०
ॐ महेश्वराय नमः वक्षसि पू० ॐ निरंजनाय नमः उदरे पू० ॐ कालाभ्याय नमः नाभौ ॐ विश्वरूपि
णे नमः कर्था पू० ॐ त्रयाय नमः त्रदुचे पू० जगत्प्रभवे नमः इर्यो पू० ॐ स्वप्रकाशाय नमः ज्ञानुनी पू०
ॐ स्वयं ज्योतिषे नमः गुल्फयोः पूतयोः पू० ॐ चतुर्भुजाय नमः पादयोः पू० ॐ जलाशयाय परब्रह्म
णे नमः सर्वाङ्ग पू० इत्यङ्ग पूजा कृत्या ॥ ॐ नमो गरुडायेति अग्रतः गरुडं सम्पूज्य पूर्वोक्तमंत्रैः ॥ पूर्ण
दीपं नैवेद्यं पानीयं फलनैवेद्यं ताम्बूलं पूगीफलं आभूषणम् द्रव्यं वस्त्रं नारिकेलं
स्निग्धद्रव्यं ॥ इत्युपचारैः सम्पूज्य तत्सर्वत्रिकयानीराज नमः ॥ तत्र संकल्पः ॥ पूर्वसंकल्पे उच्चार्य
ॐ अद्यो ह ज्ञमुक्ता गोत्रो मुकराशिरमुकशर्मा हं मम आपुरारो गेयैश्च र्मधनधान्य सन्तति वृद्धि पूर्वक
अन्ते मुक्ता किंकिणिना तमंडित ध्वजा पताका शोभित वरविमाधिरोहणा क्षप्य वैकुण्ठ लोक

॥ रा. म. ॥
॥ २ ॥

वासकामनार्थं विशेषतः श्रीलक्ष्मीनारायण प्रीतये पंचसूत्रनिर्मिता घृताक्ताभिर्ले-
ख्यं संख्याकाभिः वर्तिकाभिः लक्ष्मीनारायणो नीराग्रयिष्ये ॐ तत्सन्मम ॥ इति संकल्प-
नीराग्रयेत् ॥ ॐ अग्निर्ज्योतिरविर्ज्योतिश्चन्द्र ज्योतिस्तथैव च ॥ ज्योतिषामुत्तमं ज्योति-
र्दीपिरी प्रतिगृह्यताम् ॥ इति नीराग्र्यप्रार्थयेत् ॥ देवदेव जगन्नाथ भक्तानां कार्यकारकः ॥
त्वत्प्रसादादहं याचे शिष्यं कार्यप्रदो भव ॥ इति प्रार्थनं नमस्कारं कुर्यात् ॥ ततः ॐ अग्ने न य-
इति ऋचा वर्ज्या तदशं शो न हो मयि विधाय ॥ तर्पणस्य तदशं शो न ॥ मार्जनं कृत्वा ॥ तर्पणस्य तद-
शं शो न ह व नं विधाय ॥ पुनः इदं वैष्णुरिति गायत्र्या च घृतपायसपल्लाशसमिधिश्र-
ष्टोत्तरशतं हुत्वा होमशेषं समाप्य ॥ आचार्याय गान्धिरिणा च दत्वा ॥ त्रिंशत्पलमितं द-
शपलमितं यथाशक्ति पलपरिमितं वा कांश्चिदप्यात्र घृतपूरितं पुरतः स्थाप्य तदुपरि रजतपा-

॥ ल. वि. ॥

॥ ३ ॥

त्रोपरिस्थापितां सुवर्णावर्तिकां नि धाय ॥ ॐ ज्ञानप्रदाय सर्वसौख्यप्रदाय विष्णु देवताय न
मः ॥ इति गंगादातपुष्पैः सं पूज्य सं कल्पः ॥ ॐ विष्णुः इत्यादि पूर्वसंकल्पमुच्चार्य अथ ह
मुक्कगोत्रो मुक्कशर्मः ॥ हं मम सकलपापक्षयपूर्वकश्रुतिस्मृतिपुराणोक्तफ
ल्तावाप्तये विशेषतः स्वमनोभित्तवित्तवाञ्छासिद्धिकामनया श्रीलक्ष्मीनारायणप्री
तये लक्षसंख्याकाभिर्वर्तिकाभिर्महानाराजन कृतस्य साङ्गसाधुफलप्राप्तये वाङ्मनसा
च श्लाघ्यतः पूरितं कुरुपात्रोपरिस्थापितं रत्नपात्रत्वां सुवर्णावर्तिकां लक्ष्मीनारायण
प्रीतये अमुक्कगोत्रायामुक्कशर्मणो आचार्याय दास्ये तत्सन्ने ममः ॥ इति संकल्पः ॥ दानवाक्यं
पठेत् ॥ ॐ दीपो ज्ञानप्रदो नित्यं देवतानां प्रियः सदा ॥ दानेनास्य भवेत्सौख्यं शांतिं मे वांश्चि
तं फलम् ॥ इति पठित्वा दानप्रतिष्ठां च दत्त्वा ॥ अन्येऽप्येवास्मिन् गोभ्योऽपि दक्षिणाभोजनादिकं
दत्त्वा अभिषेकतिलकमंत्रपाठादिकारयित्वा विसर्जयेत् ॥ इति लक्षवर्तिकादीपदानविधिः शुभम्

सम्पत् ॥ १२ ॥ ३ सोल आवाठो रररर ॥

॥ राम ॥

॥ २ ॥